

קונטרס

פרשת כי תצא

שנאמרו על ידי

ב"ק אדמו"ר שליט"א

מהאלמין

הוצאה שניי

*

ה'תשנ"ז

בלתי מוגה

הוצאת אור יחזקאל

ברוקלין, נוא יארק יע"א
שנת תשנ"ז לפ"ק

פרשת כי תצא

א

כי תצא למלחמה על אויביך

צ"ב דפתח בלשון יחיד, כי תצא, וסיים אויבך בלשון רבים. וברש"י במלחמת היצר הכתוב מדבר.

להלן בפרשה, כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, צ"ב למה צריך לומר לגגך, הלא אמר להלן כי יפול הנופל ממנו, ומובן מאליו שהמעקה עשה "לגג", ולמה הוסיף תיבת "לגגך".

ואפשר לומר בהקדם הגמרא על פסוק טוב מראה עינים מהלך נפש, ובספה"ק דרך פקודיך פי' בזה הפסוק אי' הקדשה הוא בעינים על הדרך, דעיקר הקדושה הוא בשמירת העינים. ואיתא בספה"ק מאור עינים בפרשתינו ש"לגגך" היינו המחשבה, בית רומז על הגוף.

ובספה"ק קדושת לוי כתב דגג"ך בגימ' כ"ו, וזה לשון קדשו: כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, הכלל הוא כשמגיע לאדם איזה שמחה מהבורא ב"ה אזי יראה לדבר דיבורים להביא השמחה באותיות בתורה ובתפלה ושירות ותשבחות בכדי לדבק השמחה למעלה בבורא ב"ה.

וזהו הרמז כי תבנה בית חדש, כשמגיע לך שמחה חדשה, ועשית מעקה לעלות השמחה למעלה ע"י אותיות כנ"ל, וזהו מעקה, כי המעקה יבנה למעלה למעלה.

וזהו הרמז לגגך כדי להביא השמחה באותיות, וידוע כי כח המונענע בכל האותיות הוא משל הוי"ה ב"ה הרצון באותיות משם הוי"ה, וזהו גגך גימטריא כ"ו, עכ"ד.

ובזה אפשר לפרש הכתוב הנ"ל, כי תבנה בית חדש, פי' כשאתה רוצה לתקן גופך שנקרא ביי"ת, אז ועשית מעקה לגגך, להמחשבה, שתזהר בראיית העין ותחשוב רק השם

הווי' ב"ה שתראה בעיניים כל פעם רק שמו של הקב"ה, כמ"ש בצעטיל קטן בכל עת ורגע וכו'.

ובזה אפשר להבין הדיוק שדקדקנו, כי תצא אמר בלשון יחיד, ואח"כ על אויביך הוא לשון רבים, שכשאתה יוצא מביתך, "כי תצא", אתה יוצא תיכף "למלחמה", כמ"ש רש"י לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. על אויביך, פי' אם אינך נזהר בשמירת עיניך כשאתה יוצא לרחובות קרי', אז מכל ראוי וראוי נברא מלאך המשחית הנברא מראי' אסורה ח"ו, כמבואר בחז"ל. וכל זה ע"י שלא יכולת לעמוד ולעצור עצמך לא להסתכל במקום שאסור כו'.

הפסוק מסיים "ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שביו", שאם תצא באמת למלחמה ותקבל עליך ענין שמירת עיניים, אז "ושבת שביו", תשבה את היצה"ר בידך, שתכניע אותו (את היצה"ר) ויעשה רצונך ויבא לך בנקל הענין של שמירת עיניים, כמובא מהבעש"ט ענין שהיצה"ר יסכים על הכל שהאדם עושה.

ב

כי יקח איש אשה חדשה וגו' ולא יעבור עליו לכל דבר נקי יהי' לביתו שנה אחת ושימח את אשתו אשר לקח.

לכאורה קשה למה כתב אשה חדשה ולא סתם כי יקח איש אשה?

ואפ"ל דאיתא בקדושין (דף כט, ל:): וז"ל האב חייב בבנו למולו ולפדותו וללמדו תורה ולהשיאו אשה וללמדו אומנות. ומקשה הגמרא מנלן דחייב ללמדו אומנות, אמר חזקיה דאמר קרא "ראה חיים עם אשה אשר אהבת. אם אשה ממש, כשם שחייב להשיאו אשה כך חייב ללמדו אומנות. אם תורה היא, כשם שחייב ללמדו תורה כך חייב ללמדו אומנות".

הרי אנו רואים מכאן שהתורה נקראת אשה, והאשה הזאב קיבל כבר בילדותו כאמור לעיל (בדף כ"ט) ללמדו תורה ולהשיאו אשה.

ולפי"ז אפ"ל הפסוק ששימח את אשתו מוסב על האשה הישינה זו התוה"ק, שאל ישכח ממנה. כי עם האשה החדשה בודאי ישמח עמה, אבל התורה מעוררת אותו שגם את האשה הישינה אשר לקח כבר, ישמח גם אותה. ובזה ניחא הלשון אשר לקח לשון עבר, שהרי מתחיל בלשון עתיד, אלא קאי על התוה"ק שנטל כבר, גם אותה לא ישכח.

ג

"נקי יהי לביתו שנה אחת" וכו'.

א

הבעה"ט כתב לכל דבר נקי יהי לביתו, רצ"ל שמוחלין לו עונותיו ונשאר נקי מעבירות. ע"כ.

וצ"ב למה דוקא בזה המצוה של לקיחת אשה לקיים פו"ר מוחלין לו עונותיו הלא היא רק מצוה אחת מתרי"ג מצוות,

ואפ"ל דהנה ע"י הנשואין לומד ומקיים כל מצוות התורה בטהרה ומצלת אותו מחטא כמ"ש חז"ל, וא"כ היא מצוה כללית על כל התורה, שאשה גורמת ועוזרת לו לשמור ולילך בדרך כל התורה, נמצא שע"י המצוה הראשונה יוכל בנקל לקיים כל המצוות שבתורה בקדושה ובטהרה, וע"כ הקב"ה מוחל לו על כל עוונותיו, כדי שיוכל לקיים כל התורה כולה.

וזה שאומרים במערבא מצא או מוצא, וכו', כי אם מצא אשה בת ת"ח וכשרה שעל ידה יוכל לקיים כל התורה בקדושה ובטהרה אז מצא טוב ואין טוב אלא תורה.

ב

ועוד אפשר לתרץ דהנה איתא במשנה במס' סנהדרין כל המציל נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא ופי' רש"י שם בד"ה עולם מלא, עולם מלא ממש דמאיש אחד יוצא

עולם מלא, כמו שאנו רואים דמאדם הראשון יצא עולם מלא שא"א למנות, וממילא המצוה של פו"ר, והיא מצוה דרבים, כמובא בגמרא ותו' שבת (דף ג.ג.) בד"ה מצוה דרבים שאני עיי"ש, ואין לך מצוה דרבים גדול מזה שהוא עולם מלא ממש. דתלוי בזה כל קיום העולם ממילא מובן קו' הנ"ל, שעיי' שמוחלין לו על כל העונות יוכל להתקדש ולטהר בקדושה ובטהרה ולהוליד דורות כשרים יראים ושלמים.

ולפי תירוץ הנ"ל אפשר לתרץ סתירות המשניות בקדושין (דף לט:) במשנה שם וז"ל: כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ואינו נוחר את הארץ. ורמינהו אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקרן קיימת לעוה"ב וכו' ותלמוד תורה כנגד כולם.

משמע דוקא הני הוא דאוכל פירות והקרן קימת אבל מצוה אחריתי לא, ואנן תנן מטיבין לו ונוחר את הארץ, אפילו בעושה מצוה אחת? ותו' הגמרא אמר ר' יהודה הכי קאמר כל העושה מצוה אחת יתירה על זכותיו מטיבין לו ודומה כמי שקיים כל התורה כולה, ושואלת הגמרא מכלל דהנך [במשנה אלו דברים] אפילו בחדא נמי, ואפילו לא קיים שאר מצות בתמיה, והא רובא עונות הוא?

אמר רב שמעיה לומר שאם היתה שקולה מכרעת. הא דקתני אלו דברים במחצה עונות ומחצה זכיות קאמר. ויש במחצה זכיות אחת מאלו, מכרעת את הכף כאילו הוי רובא זכיות, ואינו צריך למצוה יתירה. וכי לית ליה בה חדא מהני צריך למצוה יתירה.

ולפי תירוץ הנ"ל במצוה כזאת של פו"ר שהיא מצוה דרבים, מצוה כזאת אפילו שאין לו מחצה על מחצה יש לו ג"כ חלק לעוה"ב כיון שיצאו ממנו דורות שלמים עובדי השי"ת וכידוע ברא מזכה אבא וכו'. ומתורץ הקו' הנ"ל.

אמר ששמע ממחותנו הגה"צ מוהר"ר אלחנן האלפרין שליט"א אב"ד ראדאמישלא בגאלדעס גרין שסיפר, שבעת

שהובילו לביהכ"נ בשבת הראשון אחר החתונה כנהוג [בימיהם לא נהגו בתולות וצעירות הנשים לבא לביהכ"נ] אמה של מלכות, ה"ה הסבתא מרת בילא ע"ה אמו של אא"ז הסב"ק מראפשיץ ז"ע, ובתו של הגאון מוהר"יץ מהאמבורג ז"ל, אמרה בחכמתה עה"פ "שמחתי באומרים לי בית ה' נלך", שאחרי שבעלה אמר לה: הרי את מקודשת לי, זכתה למ"ש בית ה' נלך עכ"ל.

ד

ואפשר לפרש פסוק הנ"ל באופן אחר דהנה ידוע שהאשה נוטלת חלק כחלק בתורה ומצוות כמו הבעל. ותפקיד גדול נתנו לעקרת הבית שצריכה לזרזו לתורה ולמצוות לכן צריכה לשמש בעלה כדי שלא יצטרך לבטל הזמן בעניינים גשמיים ויוכל לעסוק רק בתו"מ. ומטעם זה פטרו אותה ממצוות עשה שהזמן גרמא כידוע.

וזהו הפשט בפסוק "לי" בית ה' נלך, יש לה השכר ממש כמו שהלכה לבד לבית ה', וחלק כחלק יאכלו. ולפי דברי החת"ס אם הבעל הולך לבית המדרש ללמוד ולא למד האשה מקבלת השכר כאילו למד, מפני שהיא שומרת ומזרזת אותו לילך לביהמ"ד ללמוד תורה.

וכן הוא בעסק יששכר וזבולון שנותנים ומחזקים אבריכים שילמדו, לבד ממה שמקבלים שכר מחצה על מחצה, מקבלים גם השכר של תורה לשמה, שאפילו אם היששכר לא למד תורה לשמה, מקבל הזבולון שכר של תורה לשמה.

